

Deres ref:

Vår ref

Saksbehandler
Peder A. Halvorsen

Dato
08.04.2020

Saksframlegg: Karantene etter reiser

Saken gjelder

Saken gjelder utvidelse av lokalt vedtak om smitteverntiltak i medhold av smittevernloven § 4-1 første ledd bokstav for perioden f.o.m. 08.04.2020 t.o.m. 14.04.2020.

Formannskapet må foreta en fornyet og helhetlig vurdering med utgangspunkt i smittevernlovens bestemmelser dersom vedtak om hjemmekarantene skal videreføres

Sakens bakgrunn og fakta

Covid-19 er erklært som et alvorlig utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom som kan få alvorlige helsekonsekvenser for mange mennesker. Sykdommen er også erklært som en pandemi og en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse av Verdens helseorganisasjon. Helsedirektoratet vedtok 12.03.20 omfattende tiltak for å hindre spredning av Covid-19 og for å bidra til å opprettholde nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Med hjemmel i smittevernloven §4-1 gjorde kommuneoverlegen i Alta 15.03.20 hastevedtak om hjemmekarantene ved ankomst fra flere fylker i Sør-Norge. Karantenevedtak ble forlenget hhv. 22. mars, 27. mars og 3. april 2020.

Rettslig grunnlag

Smittevernloven § 4-1 gir kommunestyret hjemmel til å sette i verk ulike tiltak for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller motvirke at den blir overført i befolkningen. Aktuelle tiltak fremgår av bestemmelsens første ledd bokstavene a til e:

«Når det er nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan kommunestyret vedta

- a) forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet,
- b) stenging av virksomheter som samler flere mennesker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteter der,
- c) stans eller begrensninger i kommunikasjoner,

- d) isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen,
- e) pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avliving av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesanering.»

Grunnleggende krav ved iverksetting av tiltak etter § 4-1 fremgår av smittevernloven § 1-5 hvor det fremgår:

"Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinsk faglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder. Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep."

Vi viser også til Helse og omsorgsdepartementet vedtak av 13-03-20, forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften) og rundskriv I-4/2020 med veiledning til kommunene om lokale karantenevedtak.

Rådmannens vurdering

Rådmannen vurderer at vedtak om hjemmekarantene for reisende fra fylkene Oslo, Agder, Rogaland, Viken, Vestfold og Telemark, Innlandet og Vestland bør videreføres. Vurderingen er gjort i samråd med kommuneoverlegen basert på følgende medisinsk faglige begrunnelse:

Helsedirektoratet vedtok 12.03.20 omfattende tiltak for å hindre spredning av Covid-19 og for å bidra til å opprettholde nødvendige helse- og omsorgstjenester. Her heter det blant annet:

“Helsedirektoratet ønsker at innenlands transport skal gå mest mulig som normalt, men vi oppfordrer sterkt alle til å unngå fritidsreiser. Vi oppfordrer til å unngå reiser som ikke er strengt nødvendig (både innenlands og utenlands), unngå offentlig transport hvis du kan, unngå andre steder hvor du lett kommer nær andre, unngå nærkontakt med andre.”

Covid-19 epidemien har i dag ulik utbredelse i Norge. Helsedirektoratet vurderte 10.03.2020 at spredningen har gått over i en ny fase hvor en ikke har klart å identifisere smittetilfeller for alle som blir syke. Dette innebærer at alle nye smittetilfeller ikke lenger kan spores tilbake til utlandet.

I Alta kommune er situasjonen en annen. Smittepresset er fortsatt lavt. Per 7. april 2020 har vi tilsammen 8 bekreftede tilfeller. Samtlige tilfeller kan med sikkerhet eller stor sannsynlighet knyttes til innreise fra områder som er omfattet av nasjonale eller lokale karantenebestemmelser. De smittende har vært isolert og nærkontakter har vært i hjemmekarantene. Det er ikke påvist videre smitte utenfor husstandene til personer med bekreftet smitte. Dette innebærer at vi fortsatt er i en tidlig fase av epidemien (fase 1 ihht. det europeiske smitteverninstituttets definisjon). Folkehelseinstituttet har i risikovurdering datert 12. mars 2020 fastslått at selv en liten nedgang i reproduksjonstallet («antall personer en smittet person smitter») vil kunne ha stor betydning for epidemiens størrelse og varighet. Dette er gjentatt i ny risikovurdering 24. mars 2020. Det å redusere import av smitte med personer som kommer fra områder med vedvarende spredning anses som ett av flere viktige tiltak for å begrense epidemien i en tidlig fase.

Regjeringen sendte 29. mars 2020 ut rundskriv I-4/2020 med veiledning til kommunene om lokale karantenereregler. Veilederen gir i utgangspunktet anbefaling om ikke å innføre generelle regler om karantene eller reiserestriksjoner i den enkelte kommune. Dersom dette likevel vurderes nødvendig, gir veilederen anbefalinger om tiltak som bør unngås, og det stilles krav om særskilt medisinsk begrunnelse med utgangspunkt i konkrete lokale forhold.

Konkrete lokale forhold som ligger til grunn for at vedtaket fortsatt er nødvendig er følgende:

- Alta kommune har en befolkning på knapt 21000 mennesker. Avstand til nærmeste sykehus (Hammerfest) er ca 150 km. Et tilsvarende forhold mellom befolkningsstørrelse og avstand til sykehus finner man knapt noe annet sted i Norge.
- Denne situasjonen utløser hyppig behov for transport over store avstander, enten med ambulansebil eller ambulansfly, ved akutt, alvorlig sykdom. Ved en mer omfattende smittespredning i Alta kommune er det fare for at bil- og luftambulans overbelastes.
- Ustabile værforhold og rasfare fører ofte til at bilveien til sykehus er stengt. Ikke sjelden er flyplassen i Hammerfest stengt samtidig. Alta kommune må planlegge for å kunne behandle corona-syke pasienter som ellers ville vært innlagt på sykehus i egen kommune. Mangel på smittevernutstyr og mangel på personell med nødvendig kompetanse gjør at det til nå ikke har vært mulig å bygge opp tilstrekkelig beredskap for dette.

Summen av ovennevnte faktorer gjør at Alta kommune fortsatt er i en sårbar situasjon dersom vi får en omfattende smittespredning. Sårbarheten vil reduseres når vinterseongen er over, og vi stort sett kan regne med åpne veier og flyplasser.

I denne situasjonen fortsatt nødvendig å gjennomføre tiltak som er strengere enn det som er gjort på nasjonalt nivå. Rådmannen anser det fortsatt som avgjørende å redusere smittepresset fra områder med vedvarende spredning utenfor regionen. Rådmannen vurderer at smitteverntiltaket har en medisinsk faglig begrunnelse. Tiltaket anses nødvendig både for å beskytte sårbare gruppe og for å opprettholde nødvendig kapasitet i helse- og omsorgstjenesten.

Vedtaket fattes i samsvar med punkt 3 i rundskriv I-4/2020, slik at man unngår alle de tiltak regjeringen eksplisitt fraråder. Bedrifter vi vet er berørt av vedtaket er orientert om dette skriftlig. Tiltaket vurderes derfor som forholdsmessig og tjenlig utfra en helhetsvurdering.

Den samfunnsmessige nytten ved smitteverntiltaket må antas å overstige belastning og ulemper for de tiltaket gjelder. Frivillig medvirkning er vektlagt i vurderingen.

Rådmannens forslag til vedtak

For å motvirke spredning av Covid-19 og bidra til å opprettholde nødvendige helse- og omsorgstjenester gjør Alta kommune 08.04.20 nytt vedtak etter smittevernloven § 4-1 første ledd:

1) Alle som ankommer kommunen etter reiser i områdene angitt i punkt 3 ilegges hjemmekarantene i 14 dager etter ankomst. Reisende som ikke har symptomer kan reise til planlagt oppholdssted, men bør under reisen så langt det lar seg gjøre holde avstand til andre.

Reisende med symptomer skal umiddelbart i isolering, og kan ikke bruke offentlig transport.

2) For personer som utvikler sykdom eller symptomer i karanteneperioden, gjelder myndighetens til enhver tid gjeldende føringer for konvertering av karantene til isolasjon.

3) Vedtaket gjelder per 08.04.20 følgende områder: Fylkene Oslo, Agder, Rogaland, Viken, Vestfold og Telemark, Innlandet og Vestland.

Vedtaket gjelder for hele Alta kommune med mindre annet særskilt blir bestemt.

Helsedirektoratet har bestemt at personer i reisekarantene kan ikke foreta følgende aktiviteter:

- gå på jobb eller skole
- lengre reiser innenlands eller reiser utenlands
- ta offentlig transport
- oppsøke steder hvor større grupper personer oppholder seg
- oppsøke nær kontakt med andre personer enn de personer vedkommende bor sammen med.

Disse bestemmelsene gjøres også gjeldende i Alta kommune.

I samsvar med rundskriv I-4/2020 gis det følgende unntak fra disse restriksjonene:

- Nøkkelpersonell i samfunnskritiske funksjoner ihht. DSBs til enhver tid gjeldende definisjon, når det er nødvendig for å opprettholde forsvarlig drift.
- Nøkkelpersonell innen offentlig myndighetsutøvelse, herunder barnevern, når det er nødvendig for å opprettholde forsvarlig drift.
- Transittopphold på lufthavn i områdene i punkt 3 regnes ikke som opphold i området. Nødvendig transittopphold i Alta kommune under reise til planlagt oppholdssted er også unntatt.
- Barn med delt bosted og evt. nødvendige ledsagere når de reiser mellom bostedene.
- Reiser mellom bolig og arbeidssted når det er nødvendig for å beholde arbeid eller sikre arbeidsgivere tilstrekkelig arbeidskraft til forsvarlig drift, herunder vedlikehold, reparasjoner, forsyningslinjer og spesialiserte tjenester.
- Førere og personell i vare- eller passasjertransport.
- Personell i Forsvaret.

Unntak i forbindelse med arbeidsrelaterte reiser avgjøres av virksomhetens ledelse uten involvering av kommunen. Unntak gjelder mens man reiser til og fra arbeid og i arbeidstiden, men ikke i fritiden. Dette innebærer at personer som er omfattet av unntak skal så langt som mulig unngå nærkontakt med andre personer og følge Helsedirektoratets bestemmelser om karantene på fritiden.

Vedtaket har virkning fra og med 08.04.2020 og gjelder til og med 14.04.2020. Vedtaket kan også oppheves på et tidligere tidspunkt i eget vedtak.

Vedtaket supplerer Helsedirektoratets vedtak av 12.03.2020, sist oppdatert 24.3.2020, samt bestemmelser om reisekarantene i Forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (Covid-19-forskriften). Klage på dette vedtaket avgjøres, jf. smittevernloven § 8-3 av Fylkesmannen i Troms og Finnmark.